Бары дойдулар пролетарийдара, холбоҕуҥ!

САҺА ОЛОХ

Хаҥыат 1931 сыл алтыныҥы 15 нүүрүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫГААҒЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҒЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 150 (5661) | 1981 сыл. Ахсынньы 17 күнэ ЧЭПГИЭР | Сыаната 2 карчы

Хаҥыат критикатыгар, үлэҥиттэр суруктарыгар болҕомтолоох сыҥыаны

Саҥаны, бастыҥы түмэри, пропагандалыыры уонна олохха киллэрии тэрийэри сэргэ ханнык баарар хаҥыат үлэҕэ баар итэҕэстэри уонна кэтүүлэри, олохха күөрэйэр туктэри быыстыылары кэмигэр арыйар, олору туоратарга көмөлөөр суруктаах. Биһиги «Саҥа олохпут» иэдэс аналын толороругар партийнай, профсоюзнай, комсомольскай тэриллэлэргэ, олохтоох Советтарга, хаһаайыстыбаннай салайаччыларга тиэрийэр. Быһата, хаҥыакка бэчээттэнэр критическай матырыйаалдар, үлэҥиттэр суруктарын кэпсүүстэрэ кимиэхэ, ханнык, хайдах дьүүллэҥэлэриттэн, түөх дьаһаллары ылалларыттан тутулуктаах.

Кэнники кэмгэ, ордук ССКП XXVI съиэйин кэнниттэн, ороҕуонна хаҥыат критическай суруйууларыгар, редакцияҕа үлэҥиттэртэн кириэр суруктарга туһаайыллаах тэриллэлэр, салайаччылар сүүрүннэн сөпкөөхтүк сыҥыаннаһар, дьаһаллары кэмигэр ылар буолан иһэллэр. Ол эрээри билигин даҕаны бэчээт критикатын ситэ өйдөөбөт, онтон сөпкөөх түмүктэри оҥостору сатаабат үлэҥиттэр суох буолбатахтар. Кинилэр, үтэс курдук, бэчээт общественнай суолтатын ыардэ сыаналаабаттар, хаҥыат критическай суруйууларыгар, оннооҕор аналлаах рейдэлэр оҥорбут түмүктэһиннэриэхэ ыытыллыбат буола сатыыллар. Итинник салайаччылар иэ дьиэр критиканы туулаан, үлэҥиттэр суруктарыгар болҕомтото суох сыҥыаннаһан партийнай уонна государственнай дисциплинэни куруубайдык каҥаллэр, буруйу оҥорор суолга тураллар.

Быйыл Субуруускай аатынан совхозка общественнай суөһүү кыстыга тэрааһинэ суох саҕаламмытын, ордук кыра суөһүү тымныйар, дьүдэйэр кутталаммытын туһунан ороҕуоннаҕы хаҥыат хаста да суруйбута. Хомойуох иһин, онно совхоз салайаччылара бириэмэтигэр сөпкөөх партийнай сыананы биэрбэтэхтэрэ, ыйыллыбыт итэҕэстэри туоратарга суһал дьаһаллары ылбатахтара, тотторуттун, хаҥыат критикатыгар ханнык эрэ дьыоҕы көрдүү сатаабыттара, редакцияҕа кэмиэ-көмөрэс коруньук эпиэтэ ыыпыыттара. Ол туохха тиэрдибитин аҕаарчылар билаллэр. Алтыныысатыныы ыйдарга ыпах суөһүү, ордук бороскуу өтто, маассабайдык дьүдэйэн-холлон кэнньуҥан олон совхоз директора, партком секретара, Хатылы уонна Болтоно отделениеларын управляющайдара ССКП райкомун бюротуттан кытаанах партийнай самаҥа тардыллыыбыттара. Ол даҕаны үрдүнэн балаһыанньа биллэрдик кэнсиэ бөҕөбөт, оттон кыстык эпиэттээрэ—иннибитигэр.

Ороҕуоннаҕа капитальнай тутуу тэрилэ бытаанын, хаачыстыбата молтовун, чуолаан «Якутсельстрой» механизированнай колонна кэнники сыллаах ханнык хаалбытын, бу салаанан саамай бөдөҥ хаһаайыстыба—Карл Маркс аатынан совхоз салалтата ордук молтохтук дьаһыктанарын туһунан биһиги хаҥыаппыт бирдэ эрэ суруйбатаҕа. Бу бөҕөлөөх ороҕуон салайар органнара хас да төгүл дьүүллэспиттэрэ. Ол эрээри, этэргэ дылы, сыарда оннуттан сыдарыйбат.

Редакцияҕа кириэр суруктарга нэйилэнньэни хааччыйыыга баар итэҕэстэр сиэрдээхтик самэлэнэллэр. Ордук ороҕуон кинигэр, сорох нэйилиэктэргэ да бакаастыылаах аанньа үлэлэппиттэрин, сайыҥы-күһүҥү былдьаһыктаах кэмнэргэ кидиэбиэн хааччыллыыга сотору-сотору быстарыылар тахсалларын, сорох сирдэргэ, ордук үһүк производственнай участактарга телефон үлэлэппэтин, радио саҥарбатын, электроуот быста-быста каларын, почта, периодическай бэчээт хойутаан тиэрдиллэрин тустарынан суруктар редакцияҕа чаастатык кириэллэр. Ити чахчылар райпо бырабыыланньата (тт. Монастырев П. И., Анемподистова Н. Е.), сибээс узелын уонна линейнай-техническай сыах салаталара (тт. Дьячковскай С. Н., Кириллин А. Г., Аманатова М. П.) ити итэҕэстэри туоратыыга боччумнаахтык ылсыбаттарын, үксүгэр быстах. бинир бириэмэлээх дьаһаллаларынан мунурданалларын көрдөроллор.

Сорох сирдэргэ баанньыктар кэмигэр үлэлээбэттэрин эбэтэр төрүттэ оттуллубакка тоҥон туралларын туһунан сигналлар редакцияҕа кириэ тураллар. Олорго дьаһаллар ылыллар курдук, эпиэттэҥ каллар эрээрилэр, бу уопсай итэҕэс эсэ да туоратылла илик.

Оттон сорох тэрилтэлэр, салайар кадрдар хаҥыат критикатыгар уонна редакцияттан ыытыллар үлэҥиттэр суруктарыгар кэмигэр эпиэттээбэттэр эбэтэр куолутуттар эрэ хардарадылар. Бу итэҕэс иннинитин хатыланыа суохтаах.

Түмүк бинир: партийнай тэриллэлэр, олохтоох Советтар, хаһаайыстыбаннай салайаччылар хаҥыа критическай суруйууларыгар бэйэтэрин сыҥыаннарын тосту туппсарыахтахтар. ССКП XXVI съиэйин критиканы сайыннарыыга, итэҕэстэргэ эйэлэспэт буолуу тыыныын бэрэтиннэ партийнай тэриллэлэр, туруорбут соруга халбаҥа суох толоруллуохтаах, критиканы туулаччыларга ханнык да сымнаах биэрии суох буолуохтаах. Партийнай тэриллэлэр үлэҥиттэр суруктарын уонна этиилэрин кытары үлэлэппиттэрин туһунан ССКП Киин Комитетын туруорааҕын олохха киллэриигэ утумнаахтык үлэлиэхтээхтэр. Суруктарга көрдөһүүлэргэ, үнсүүлэргэ хас бирдии салайаччы сайаҕастык, болҕомтолоохтук, партия иннигэр, норуот иннигэр бэйэтин иэйиэ толороо курдук сыҥыаннаһара ситиһиллиэхтээх.

Хаҥыакка бэчээттэнэр хас бирдии критическай ыстатыйа, корреспонденция уонна заметка, үлэҥиттэр суруга туһаайыллаах коллективтарынан, дуоһунастаах дьоннорунан тутатына болҕомтолоохтук көрүллүөхтээх, ыйыллыбыт итэҕэстэр бүлгүччү туоратылыахтаахтар. Редакцияттан хаҥыакка бэчээттэммэккэ эрэ барэбиэркэҕэ, дьаһал ылыыга ыытыллар суруктарга эмиэ итинник сыҥыан олохтоноохтаах. Оччоҕо эрэ бэчээт тыла, үлэҥиттэр сигналлара ыйаһыннаах, кэдьүүстээх буолуут хаачыллыахтаах.

Сылы ударнайдык түмүктээҥин — чиэспит дьыалата

Бу снимокка дириҥ орто оскуолатын быыл ситиниилээхтик бүтэрэн комсомольскай путевкаҕа Эрилик Эрастиин аатынан совхоз «ЫБСЛКС 60 сылаа» комсомольскай-ыччат ферматыгар үлэлии тахсыбыт Юрий Софроновы, Прокопий Потаповы уонна Гаврил Захаровы (хаҥастан) көрөбүт. Кинилэр билигин ферма тутаах үлэҥиттэрэ. Проня ыаннаҥыксыттыыр, Юра хотон иҥ үлэтигэр сылдьар, оттон Ганя суөһү дьылыгын нуормалаччы.

П. Оконешников фотота.

Кэлэр сыл суотугар

Райпотребобщество розничнай табаар эргиирин 1 ыйдаҕы былаанын итиҥнилээхтик толорбута. Онуоха сэттэ эргиэн редриэтиеларыттан саамай бөдөҥнөрэ—Чурапчыгааҕы предприятие (директор А. Н. Адамов) таарыылаах үлэтэ улахан өһүүнэн буолла. Бу коллектив табаар эргиирин сорудаҕын 6,1 быыһыан аһарбыта.

Предприятие сорох маһыыннара пятилетка саҕаны сылыгаҕы кириэлэрин бөлдьөҕүн иннинэ ылылар. Олор иэ эргигэр универмаг тигилибит таҥаска отделын сэбиэдиссэй Ф. И. Чирноева), «Сельхозтехника» микрорайонунааҕы бороҕуукта (сэбиэдиссэй А. И. Падрина), кинигэ (Р. П. Захарова), үүт сиэбиэктэр (Д. С. Никонова) маҕаһыыннара баалла.

М. ТРОФИМОВА.

Энчирэппэккэ, тыөлкөйдүк

Быйылгы кыстык саҕаланыаҕыттан «Чурапчы» совхоз ыччат суөһүү нөрөөччүлэрин куоталаһыыларыгар Арылаах оделениетын звенота ордук үчүгэй көрдөрүүлэх иһэр.

Арылаахха өдөр раҥочай У. Аянитова салалтатынан биэс сүөсүһүт 240 бороскуну энчирэппэккэ нитэн туруораллар. Кыстык икки ыйытар бороскулар хас бирдиилэрэ ортотунан 32-лии иг эбилиннилэр. Звенода бастыҥ түмүү комсомолка В. Кажекина ситистэ: хас бирдии бороскутун 41-дии иг толеһүттэ.

Коллектив ситиһиитин бинир төрүөтүнэн эбии аһылыгы оҥороҥ сиэтии буолла. Бороску көрөөччүлэр бэйэлэрэ бэлэмнээн сүөһүлэриигэр убаҕас көмөнньөрбөҥү уонна комбикорм хааһытын тиһигин быспакка биэрэллэр.

М. КИРИЛЛИН.

Үлэ сэргэхсийдэ

«Сельхозтехника» холбоһук коллектива пятилетка бастакы сылын уон бинир ыйыгар 843,5 тыс. соли. үлэни оҥорон, былаанын 102,1 бырыһыан толорбо. 10,6 тыс. солкуобайынан эбэх бородуукуоҥ сүйаны биэрдэ.

Социалистическай куоталаныыга ордук үрдүк көрдөрүүлэри ерэмүөнүүр мастерской уонна автопарк коллективтара ситистилэр. Ол курдук ерэмүөннээччилэр 281 тыс. солк. үлэни толорон былааны 7 тыс. солк., автотранспорт былаанныах сорудаҕа 8,4 бырыһыан аһарыллыннылар. Холбоһук механизатордара быйыл совхозтарга таһаҕаһы таһыыга аспыт сылларгаҕар эбэх үлэни толордулар.

П. КИРИЛЛИН.

Былааны тоһынан үүт

Одьулуунга Төгүрүөстээх ферматын коллектива сыл уон бинир ыйыгар хас бирдии фуражнай ыаҕастан 1434-түү килограмм үүтү ыан былаанын 150-нуу килограммынан аһарда. Ол иһигэр төгүрүөстээхтэр кыстыы ыаҕастан ыйыгар ыпах ахсыттан 126-лыы килограмм үүнү илгэни ылылар.

С. ФЕДОТОВА.

ТӨРӨӨБҮТ ДОЙДУ УСТУН

ДОНЕЦКАЙ. Донбаска хаһаайыстыбалар иккі ардыларынааҕы маҥхааһайдар бурдуҥу колхоздар итиэннэ совхозтар адыс чугастарыгар харайар ньааҕы биэрэллэр. Старобешевскай ороҕуонна пайщиктаах хаһаайыстыбалар олуу үптэриэн элеватор тиэптээх ыскылаат тутуллан үлэҕэ киллэрилиннэ. Бөдөҥ элеваторлары ньааҕы сэргэ Добропольскай, Константиновскай, Шахтерскай уонна атын ороҕуоннарга ньыра маҥхааһайдар тутуллаллар.

МИНГЕЧАУР (Азербайджанскай ССР). Республика энергосистематыгар Азербайджанскай ГРЭС биэрэ тота холбоно. Киин баһаҕы энергоблога промышленнай туһаныыга киллэрилиннэ. ГРЭС Закавказье саамай бөдөҥ тепловой электростанцията н а н буолуоҕа: уопсай ыаммата—1200 тыс. киловатт.

ЖУКОВО (Калужскай уобалас). Жуковскай ороҕуон эбэх колхозтара уонна совхозтара кэнники сыллаах ыраах боруодаах үүттээх суөһүү сүүмэрдэн нитэр буоллулар. Холобур, «Заря» колхозна үс сыллааҥыта 600 ыныахтан 100-тэн эрэ тахсата үрдүк бородуукуоҥа-лаах. Билигин ыаннаныктар бары ыраах боруодалар, аҥардарыттан ордуктара 4000-тан тахсан иг үүтү биэрэллэр.

Быыл «Заря» ороҕуон атын хаһаайыстыбаларыгар 200 племенной ыччат суөһүү атыылаата.

АСТРАХАНЬ. Харабалинскай ороҕуон үүттаабарыгай фермаларын бригадыырдэрэ бэйэлэрин үлэлиир миэстэлэрин быстах кэмнэ үөрэх аудиториялаан солбуйдулар. Научнай-технической прогресс ороҕуоннаҕы дьиэтигэр суөһүү интиэтин итэ категория үлэҥиттэриэхэ идэни үрдэтиини курса аһыллыбыта. Орто эбэнэ кадрдары үөрэтиигэ уобаласка улахан болҕомто уурулларын. Кыһыҥы кэмнэ идэни үрдэтии уобаластаах оскуолатыгар уонна үөрэх-курсовой комбинатыгар сүүһүнэн сүөсүһүттэр бэлэмнэнэллэр.

(ССТА).

Өссө тиийимтиэтик, кэдьүүстээхтик

ПАРТИЙНАЙ ОЛОХ

Болотоого аҕыс ыллаастаах сөкуола директора Ю. Н. Попов начальниктаах, дьиэ агитпунктаа дьон олорор сиригэр, нитэр үлэ быйыгы сөҥүнүн тэрийиллэхтик саҕалаата.

Бэс агитпунктаа маҥнайгы бочуумаах дьаһалынан СССР уонна Саха АССР тэриллибиттэрэ 60 сылларын сорсо политическай-нитэр үлэни былаанныахтык тэрийэн буолла. Бу үлэҕэ коммунистар, комсомолецтар, воруот хаһаайыстыбатын араас салааларын специалистара балачча кэҥэҥник тэҥнэйэн эрэллэр.

Кэлэрэ турар юбилейдарга бэлэмнэниигэ анаммыах тематическай биэчэрдэри бэлэмнэһиигэ уонна тэрийэн ыытыыта нэйилиэк актива уонна агитаторлар олохтоохторго бахтаахтык кыттыллар.

Саха сирэ революция инициатора олорор бастакы биэрэ «Харбачай» агитатора (начальник дьаһыла үлэһита Марфа Сисина) тэрийэн ыытта. Онно биэчэр сүрүн тематыгар дакылааты оскуола завуча Гея Михайловна Степанова оҥордо. Ол кэнниттэн агитатора олохтоохторун ыытыларынан уус-уран самодеятельность концерта буолла. Коровчуулар бөлүөмтэлэрин А. Е. Кулаковскайтан «Саха дьахтарын матыыта», «Хаҥыытаан» быһа тардыы, саха национальный ыһыах туһунан композиция ыллылар.

Эдэр сүүсүһүт Полина Кузьмина начальниктаах «Харбала» агитатора «Саха сирэ гражданскай сэриигэ уонна тыа хаһаайыстыбатын холбоһуктаах ылларыгар» диэн темаҕа эмиэ кэрэхсэбиллээх биэчэри тэрийдилэр. Итиннэ анаммыах дакылаат кэнниттэн уус-уран самодеятельность ыттыылаахтара бэрэсэхэй концерты туруордулар.

Болотоого нэйилиэгэ оло-ҕун туһунан үлэ ветерана, ытык ныырдьаҕас Дмитрий Захарович Седалищев ахтыытын мустубут дьон болҕойон иннитилэр. Эмиэ бу биэчэргэ бинэ дойдулаахтара, аатырбыт ыһыах командир И. Д. Субуруускай туһунан сиҥилик ахтыыны Евдокия Ивановна Кривошапкина оҥордо. Оҕуохайы таҕаарыыга уонна чабырҕахха кыр дьаҕас рабочай Дмитрий Степанович Кампеев ордук ситиһиилээхтик кытыннаҕа.

Юбилейдарга бэлэмнэниигэ анаммыах итиннэ тематическай биэчэрдэри «Сугуулаан» уонна «Кыйы» агитаторлара эмиэ тэрийдилэр.

Биэчэрдэри тэрийээччилэр туһаммыах агитаторлар олохторун уонна үлэлэрин кэрдэрэр альбомнары-буклеттары оҥорторбуттулар, кэрдэрэн агитацияны бэлэмнээтилэр.

Дьон олорор сиригэр политическай-нитэр үлэҕэ олохтоох детсад сэбиэдиссэйэ Х. М. Кривошапкина, сельскай библиотека сэбиэдиссэйэ Т. П. Трофимова, госстрах үлэһитэ Е. П. Васильева уо. д. а. ордук активнайдык комолоһуллар.

Партийнай уонна комсомольскай тэриллэлэр бу үүгэй саҕалааһыны саҥаан үлэһиттэр политическай уонна производственнай активностарыгар үрдэтэн иһэргэ, агитаторлар икки ардыларыгар социалистическай куоталаһыны дьоҥҥо ордук тиийимтиэ, кэдьүүстээх оҥорорго соруктаахтар.

Ол эрээри биһиэхэ бу үлэҕэ итиэҕэстэр суох буолбатахтар. Чуолаан, уһук производственнай учаастактыгар—Кындалга политическай-нитэр үлэ тиҥиҥэ быстыбаттын мытыллыбат. Оҥу уолсай күүһүнэн туоратыах тустаахпыт.

Т. ПОПОВА,
партийнай тэриллэ секретара.

Сүөһү кыстыгар— бүттүүммүт кыһамньытын!

БАСТАКЫ САҔАЛААҺЫННАР

«Чурапчы» совхозна өссө сатаммыт ГЗ күнүгэр «Сүөсүһүттэр күннэрэ» ыытыллыбыта. Ол туһугунан биирдиилээн фермалаан, үлэһиттэриннэн сорудахтар тиэрдиллибиттэрэ, олору толоруу быһачча контуруолга ылыллыбыта.

Итиэннэ үчүгэй түмүктэри биэрэр эҥэр. Кэнники ыытыллыбыт бэрэбиэркэлэр көрдөрөллөрүнэн, ыччат сүөһүлэр бөлөхтөрүн эрэллээх илиилэргэ туттарыллыыллар, киниэргэ балык миинин, искусственнай үүтү хатаҕылаан иһэрдэр буолбуттар. Онон Улахан Күөлгэ, Арыылаахха сүөһүлэр, ордук боросуолар, туруктара түпсүбүт. Биригэдьиискэрдэр маннык ыстыыларга, үүтү тоҥоҥу ыллыларыттан көрөн, сорудахтарын иннилэн нэдиэлэ буола-буола чуолкайдаан иһэллэр. Ыраах үстэ ыаһыытта иннибиттэр.

Ферма ахсын коммунистан, наставниктан уонна сельсовет депутатыттан составтаах тройкалар тэриллибиттэр. Киниэлэр оту, комбикорму оросуоттаахтыны, эбии аһылыгы туппэрэн эрэ баран сүөһүгэ сиэтиини, ыһыл мунньуктарга көрдөрөн агитация саҥардыллыбытын, сүөсүһүттэр үлэлиир уонна олорор усулуобуйаларын хонтуруоллуулар.

Ахсыннаы 4 күнүнэҕи бастакы ыытыллыбыт «Сүөсүһүт күнүгэр» ороҕуон фермаларыгар ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун эйгэлээх үлэһиттэрэ сылдьан үлэхамнас туһунан кэпсэтиилэр, сүөһү туругун көрдүүр уонна баар итиэҕэстэри туоратыыга суһал дьаһаллары бэлэтээтилэр.

Одьулуунга ыытыллыбыт «Сүөсүһүт күнүгэр» «Эрчим» комсомольскай-ыччат фермаҕа бөдөҥ итиэҕэстэр бааллара көтүнэ. Маннык эбии аҥыдыннаа дуоҕа туһаныллыбат. Хотон механизацията үлэлээбэт. Ыанныыстыттар олорор дьиэлэрэ тымныы, ыһыл мунньук соргутуллубэтэх. Бу итиэҕэстэри туоратарга болдьохторо чоппу ыйыллыбыт сорудахтар тиэрдиллибиттэр, олору толоруу хонтуруолга ылылынна. Эмиэ итиэ курдук Хатылыга Лахалдыы, Хаҕаарга Уэрҕа фермаларыгар үүгэс ыччат сүөһү ырыгаппаабыта чуолкайдаан эбии дьаһаллар бэлиэтэннилэр. Үүгэс сирдэргэ сүөһүнү эбии аһаатыыга дуоҕа, чүөл быыыта, от, талах мэҥэкэтэ, гидропонный күөх үүнээнэ, минеральнай брикеттэр, балык миинэ, искусственнай үүт туһаныллыбаттара, ол оннугар от аһары оросуоттаннан эрдэрэ ыйыллыннА.

Болутуурта маҕаһынынаа сүөсүһүттэргэ анаммыах иолка тэриллибит «Юбилейнай» фермаҕа сүөсүһүттэри хаачыйар буфет үлэлиир. «Сүөсүһүт күнүнэн» сибээстээн иннилэри хаачыйыы итинник көрүнүөхтэн эйдээн иһэр иннадаах.

«Сүөсүһүт күнэ» диэн бу сылга биирдэ эмэ атаарыллар түмсүү буолбатах. Киниэ итиэҕэстэри биримэстигар арыйан, олору туоратар дьаһаллары бэлиэтээн иһиэн, туолуулардаах хонтуруоллаһыы, онон сүөһү ыстыытын ситиһиилээхтик атаарар иннитин утумнаах оксуһуу дьоҕуннаах форматтаан буолар ааҕыллаах.

Н. КЛАДКИН.

ЫРЫАҔА КИИРБИТ КИҺИ

ТЮМЕНСКАЙ УОБАЛАС. Леонид Ильич Брежнев бэйэтин «Ахтыыларыгар» 20-с сыллар комсомолецтарын сибиэрэй-тракторист Петр Дьяконы ырыаҕа киирбит киһиэн аатаабыта. Холбоһуктаах саҕана 17 саастаах коммунары кулаактар тыынналаахтыы уматыахтарын баҕарбыттара. Киин онтон сан саҕаттан тыыннаах ордубута.

Петр Егорович кэлин аатырбыт Магнитканы тутуспута, немецкэй-фашистскай халабырдьыттары уонна японскай милитаристары утары кыргыһыыларга кыттыбыта. Фронтан «уоттаах» трактористтан бойобуой орденнардаах эргиллибитэ. Эйэлээх олоҥу тутуспута. Үлэҕэ кыаймыларын иһин Ленин орденынан наҕараадаламмыта. Петр Егорович билигин Тюмэнгэ олорор, персональнай пенсионер, партия, комсомол ветераннарын уобаластааҕы советын активнай чилиэнэ.

Снимокка: П. Е. Дьяков ыччаттар ортолоругар.

И. Сапожков фотота. ССТА фотохрониката.

Оройуоннаабы XXX комсомольскай конференция делегаттара

БЭЙЭТИНЭН КӨҔҮЛЭЭН, ХОЛОБУР КӨРДӨРӨН

УРУККУТТАН баар үтүө үгэн саҥаан быыт дьаны оройуоц орто оскуолаларын оҕолоругар сүүһүнэн уолаттар уонна кыргыттар комсомольскай путевканан сүүһүгэй ситиһиилэр тэриллибиттэр. Кинилэр ортолоругар саҥа сонун бачыымы кэтохпуттэр эмиэ суох буолбатахтар. Ол курдук, Дирин орто оскуолатын онус кылааһын о ыыстыгын уолаттара, Сунтаар оройуонун ыччаттарын республикаҕа таҕаарбыт ыстыгыыларын ойоон, фермаҕа маннык-сытыаран үлэлии тахсарга быһаарынан, оройуоннаа бачыым кэтэхтүүлэр. Оҥу көҕүлээччинэн, таҕаарыстарын тэриллэччинэн комсомолец Владимир Адамов буолла.

Владимир оскуолаҕа бастыҥ үөрэнээччилэр ахсааннарыгар сылдьыыта, общественнай үлэҕэ активнайдык кыттыыта. Ол курдук, икки сыл үөрэнээччилэр комсомольскай тэриллэлэригэр секретардаабыта. Бу оройуонтан биир албох чилиэннээх оскуолатаабы комсомольскай тэриллэ бастыҥнар кэккэлэригэр ахсыбыттыгар секретарынан ыытта суох этэ. Владимир ол да иһин ЫЕСЛКС райкомун направленнетынан былыыын сайын Бүтүн Союзтаабы «Орленок» лаагыр комсомольскай оскуолатыгар үөрэнэн кэлбитэ. Үөрэх ударынга, бэртээхэй спортсмен, уус-уран самодеятельность активнай кыттыылааҕа, киниэхэ мэлдьи табаарыстарын ортотугар көҕүлүү тэриллэ сылдьааччы.

Билигин Владимир биирдэ үөрэммит табаарыстарыгар Константин Табаарыстарын, Юрий Федобуйиннын, Егор Толоруостуйын уонна Алексей Макаровтыын Лаҥха комсомольскай ыччат фермаларыгар сылдьаалар. Соторутааҕыта Эрилик Эристиин аатынан совхоз комсомольскай конференциятыгар Владимир тыл эпитэ. Онно маннык-маннык ыччакка суох эрээри бочуоттаах үлэтин хайдах саҕалаабыттарын туһунан сэмэй дьиэ кэпсээбитэ. Бастыҥ комсомолец итиэҕэстэри эмиэ тумнубатаҕа. Киниэхэ быйыл саҥа тутуллубут хотоноруогар механизация мелтэхтүк үлэлиирин критикалаабыта. Түмүгэр комсомольскай мэнээ тыл туоларыгар эрэнэрбитэ.

Ордук кэрэхсэбиллээҕэ — Адамовтаах ыҥырыыларын оройуон атын совхозтарыгар эдэр уолаттар ойоохуттэрэ буолар. Ыҥырыы олохха киирэктиэн, атыттары көҕүлэтиэхтиэн сыаналанар. Оттон бачыымы кэтээччүү сыанабыл биир кэстуугүнэн Владимиры совхозун комсомолецтара оройуоннаабы комсомольскай конференциятыгар делегаттыан талбыттара буолар.

А. КУЗЬМИНА.

Бары, күүһү түмэн

Дириҥнээҕи деткомбинат үлэтигэр тороппуттэр туруутун комсомолоҕолтор. Оҥу соторутааҕыта тороппуттэр комитетларын председателэ Е. М. Петрова отчуотун дьүүллэһиигэ тыл эпит 12 тороппут уонна интэччи болыэтээтилэр.

Тороппуттэр быйыл деткомбинат теплицатын уонна овуруотун сиригэр күүлэлэтиилэр, оҕолор ыһыын иһэр муустарын ылан биэрдилэр, деткомбинат олбуоругар мас олорттулар, араас сибэккилэри үүнүннэрэн кырачааннарга балэхтээтилэр.

Тороппуттэр интэччилэри кытта ыкса сибээни тутуһаллар, тиһигин быстакка занятиелаагы сылдьан оҕолорун сайдыытын кэтээн көрүллөр, сүбэлэрэ ылаллар.

Мунньах комитет үлэтин ортотун сыаналаата. Комитет председателинэн Екатерина Михайловна Петрова хаттаан талылынна.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

«ЗНАНИЕ» ОБЩЕСТВО БЫРАБЫЛЫАННЬАТЫН ПЛЕНУМА

«Знание» общество оройуоннаабы тэриллэтин бырабылыанньатын VI пленума «ССКП XXVI съезтин көрдөбүллэригэр сөп түбэһиннэрэн лекционнай пропаганда хаачыстыбатын, идэйэ-теоретическай таҥымын үрдэтэр туһунан общество Саха сиринээҕи тэриллэтин бырабылыанньатын IV пленумун уураабын олохха киллэриигэ оройуоннаабы тэриллэ соруктарын туһунан» боппуруоһу дьүүллэстэ.

Дакылаат сүмпүүнэн кэпсэтиигэ 8 киһи тыл этта. Онно общество Саха сиринээҕи тэриллэтин IV пленумугар бэлиэтэммит итиэҕэстэр биһиги оройуоммутугар эмиэ бааллара, ордук лекторлары идэтитин, лекциялар текстэрин бэлэмнээһин уонна рецензиялаһын кыалла иликтэрэ, лекторларга көмөлөһүү ситэтэ суоҕа, билигин даҕаны общество сорох маҥнайгы сүүһүх тэриллэлэрэ мелтэхтүк үлэлиилэрэ бэлиэтэммэт, Дьүүллэһиллибит боппуруоска туһаммыах уураах ылылынна.

Пленум итини тэҥэ **«Знание» общество оройуоннаабы тэриллэтин уочараттаах отчуоттуур-быыбардыыр конференциятын** ыҥырар туһунан боппуруоһу көрдө. **Оройуоннаабы конференцияны 1982 сыл тохсунньу иккис аҥарыгар ыҥырар-**та быһаарылынна.

Конференцияҕа нуиннааҕы бэбиэскэ:

1. Общество оройуоннаабы тэриллэтин бырабылыанньатын 1980-1981 сылларга үлэтин отчуота.
2. Ревизионнай комиссия отчуота.
3. Оройуоннаабы тэриллэ бырабылыанньатын уонна ревизионнай комиссия быыбардара.
4. «Знание» общество Саха сиринээҕи тэриллэтин конференциятыгар делегаттары быыбардаһын.

Оройуоннаабы конференцияҕа общество 6 чилиэнниттэн биир делегат быыбарданар нуормата олохтонно.

Общество маҥнайгы сүүһүх тэриллэлэригэр отчуоттуур - быыбардыыр мунньахтары быйыл ахсынньыта ыытарга быһаарылынна.

Отчуоттуур - быыбардыыр хамыыныа ССКП XXVI съезтин көрдөбүллэригэр уонна партия Киин Комитетын туһаммыах уураахтарыгар сөп түбэһиннэрэн лекционнай пропаганда далааһынын салгыы кэҥэтии, идэйэ-үрдэтии быыыытыгар-майгытыгар, ССРС уонна Саха АССР тэриллибиттэрэ 60 сыллара, Саха сирэ Россия государствотыгар киирбитэ 350 сылла туолуулларыгар активнайдык бэлэмнээн бэлиэтээн тэрээһиннээхтик, деловойдук ыытыллыахтаах.

СҮӨҺҮ КЫСТЫГАР — ҮЧҮГЭЙ ТЭРЭЭҺИНИ!

● Бир отделение икки хотонун икки аҥы хартыыната.

● Эбин аҕылыгы сэ тэмнээ'ннигэ эдэрдиин-эмээннии турунан.

● Наставниктар тустарынан кэпсиннибит.

«Чурапчы» совхоз Сылгаҥаҥы отделениетын «Чолбон» комсомольскай-ыччат фермаҕын бир тутаах үлэһитэ П. Н. Дьяконов И. К. Макаровтыын 145 ыанахха нүгүгэ 7 тонна убаҕас көөнньөрбөҥү оҥоороллор. Кэлин көөнньөрбөҕө дулҕа эбиллэр буолла. Ол түмүгэр үүт ыамын таҥнары түһүүтэ тохтоҕулунна.

Эбин аҕылыгы бөлөмнэ ччилэр аҕылык саставын оссо байытар, хаачыстыбатын оссо тупсарар суоллары салгыы көрдүүллэр.

Сиимэкка: П. Н. Дьяконов үлэтин кэмигэр.

П. Оконешников фотота.

СҮӨСҮҺҮТТЭРТЭН ЭРЭ ТУТУЛУКТААХ ДУО? СУОХ!

Мырыла- «Сардаана» фермаҕа тиийэбит. Манна коммунист И. И. Мухин салайар звенотун көрөр бороскулара туралларын.

Николай Иннокентьевич үлэ-хамнас түһүнэн ультуунун кэпсиир:

— Звенода 11 буолан 287 бороскуну көрөбүт. Күн аайы сүөһү ахсын ыуормалаах оту таҥынан 10 кг убаҕас көөнньөрбөҥү бэлэбит. Кыстык икки ыйыгар бирдии бороскуну 19-туу кг төлөһүттүбүт. Приземнай үрдэтиигэ саҥаны маны олохтоотубут диирбит суох. Баар күүстүгүнэн үлэлии сатыыбыт.

Кырдьык звено үлэлэр дьулуурдаах ото костор. Ол эрээри үлэ саная хоту барыылыын мэҥэйдиир итэҕэстэр баалларын эбит. Зооветеринарнай куруһуоп үөскүөбэт, эбин аҕылыка дулҕа туһаныллыбат, рабочайдар өрөбүл күн нэрдээбэт үлэлэрин төлөбүрүн туһунан боппуруоһу профсоюз месткома быһаара иликтэр.

Биһиги сылдьарбытыгар атын хотоҥҥо, И. И. Сергеевтээх үлэлиир хотоноругар, уу баҕыллыбакка тыҥаастар уулаабакка туралларын. Улахан айдаан буолан иккис сылдаах уоппуоскатын саҥардыы ылбыт отделение механигын үлэтигэр тэттэрү ыытыыллыбыттарын.

Кэлин мунньахха кэпсэтиллэн иһитиннэхпэ, бу звено сүөһүтэ күүн дьүдэйэ-холло сылдьыбыт. Онуу И. И. Сергеев кыстыкка киириигэ ордук тыҥаастары үөрүнүк хотоҥҥо киллэрбэккэ сылдьыбыттарыгар быһаарар. Сүөһүлэр сиэтэн сиэ оруттэ иликтэр. Биһиги да үһүө, тордус суортаах сүөһүлэр баалларын.

Бригадыырдар оттуларыттан хонтуруол молтох, үлэһиттэртэн көрдөбүл намыһах. Ол да иһин сорох рабочайдар туспаах обязанностэриэр эпизодтаах суох сыныаннаһаллар. Ардайдаан ырыт сүөһү таҥырдьа хонор. Онон салалта үлэҕэ эпизодтыын күүһүрдэр дьыалалары ылара наада буолбутун коммунист И. И. Сергеев сиэрдээхтик бэлиэтиир.

Соторутааҕыта аҕаҕас партийнай мунньахха тыл эпдит дьон иитэр үлэ боппуруостарыгар улахан кэпсэтиилэр баалларын эмиэ ыйыттара. Хотоноор Амма эбэ аргыарын кыайан туппат буолбут ааннарын туһунан сыл аайы айдаан буолар да, кыаллан буоламмэттэр. Хотоноор ыараҕас буоланнар сорох сүөһүлэр кыайан сыппат да гына ыгё симиллэн туралларга эмиэ баар.

Мырыла үлэһит дьонун ити кыһалҕаларын туоратар быһаарылаах дьаһаллар ылыллыллаллара эрэ иллэр.

И. КАНДИНСКАЙ.

ДУЛҔА, ХОДУУ, СОЛОМО ҮҮТҮ-АҺЫ ҮКСЭТЭЛЛЭР

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдаабы отделениетын рабочайдара общественнай сүөһүгэ эбин аҕылыгы бөлөмнэн сиэтиигэ ураты болҕомтону уураллар. Бу күннэргэ фермаларга дулҕаны, ходууну, соломоны ыырбатан сүөһүгэ дэлэччи сиэтии саҕаланна. Күнүгэ барыта 3,4 тонна итиинник эбин аҕылык бэриллэр буолла. Көөнньөрбөҥү, атын эбин аҕылыктары бөлөмнүргэ үөскэйэ 51 тонна нэтээх иһиттэр туһаныллаллар.

Фермаларга баар биэ кормокухнаттан Уу Оҕустаах, Тобуруоҥ уонна Толей Дириҥин кормокухналара тохтоло суох толору улаллыллар.

М.Н.Гоголев звенота бөҕэтэ бөлөмнэбит сиилэҥнии траншеелартан хостоон фермаларга тиийэн сиэтэ сылдьар. Ити оту кэмчилиргэ, сүөһү туругар биллэр көмөлөөх.

Ол гынан баран сорох фермаларга, ордук Лыбынтахха, кормокухнилар үлэлэригэр быстах харгыстар таҕыстылар.

Отделение үрдүнэн билыгин нүгүгэ бир тонна үүт ыамарыттан 7 центнэрэ Толей Дириҥин ферматыгар тиксэр. Итиннэ төлөйдөр эбин аҕылыгы көдьүүстээхтик туһаныр ситиһиллэр.

Сүөһү кыстыгын тэриллиигэ Мугудай орто оскуолатын коллектива аатын нэйдэн көмөлөһөр. Соторутааҕыта оскуола үлэһиттэрэ, үрдүкү кылаастар үөрэнээччилэрэ астарыллыбыт дулҕаны хаар анныттан хомуйан фермаларга тиэйиигэ субуотуннуктаатылар.

Эбин аҕылыгы бөлөмнэһиигэ, ити нурдук, эдэрдиин-эмээннии барыа турунан кыстыгы ситиһиилээхтик туораатарбыт диэн баҕалаахпыт.

Н. ПЕРМЯКОВ,
отделение управляющайа.

Кыстык устата оройуон үрдүнэн общественнай сүөһүгэ 2500 тонна дулҕа. 500 тонна талах мэккэтэ, 2450 тонна искусственнай үүт бөлөмнэниэхтээх. Ити дьылы быһаарар дьоһуннаах соругу ситиһиилээхтик толорор иһин социалистическай куоталаһыыны киэҥник тэнитиэҕиҥ!

ИДЭҔЭ УҺУЙААЧЧЫ

Тайҥа Төрдүн ферматын коллектива комсомольскай-ыччат диэн аатламмыта хайыы-үйэ 15 сыл буолла. Билигин бу «Юность», ферма коллектива хаһыс да сылын коммунистическай үлэ коллективын аатын чиэстээхтик сүгэр.

Ыччаттар үрдүк ситиһиилэригэр наставниктара Е. Н. Кронникова кырата суох үтүөлээх-өгөлөөх.

Сайын ыччаттар үөрэхтэ барар, ыанньыксыттар уолпуска ылар кэмнэригэр үлэһит кэлин костон бөҕөргөөн эрэй буолаччы. Ол иһин Елена Николаевна тус бэйэтэ көҥүлээн сайынгы сылыаланнарын кэмигэр оскуола үөрэнээччилэрин ыанньыксыт идэтигэр үөрэтэр. Бастакы үөрэнээччилэриттэн Роза Васильева, Дуня Хомподоева, Маша Дьячковская, Вера Федорова буолбуттара. Билигин кинилэр тордүөн учууталлар. Онтон ыла оскуола оболоро сайын эдьиҥдэрин, ийэлэрин солбуйан фермаҕа үлэлэһиннэрэ үтүө үгэс кубулуйда.

Елена Никалаевна бу идэҕэ аны уолаттары уһуйарга быһаарыммыта. V—VI кылаастар үөрэнээччиэрэ. Толя Сергеев, Андриан Федоров, Гоша, Проня Собаниннар, Витя Илларионов, Данил Семенов фермаҕа аан бастаан кэлбиттэрэ. Онтон кэлин, орто оскуоланы бүтэрэн баран Анатолий Сергеев, ыҥырыытынан түөрт уол тутуспутунан иккилэн сылга дуогабардаһан ыанньыксыттаан бэрбиттэр.

— Уолаттары бастаан ыанньыксыт т а т а р б а р, кырдьыга, дьулайа саная-бытым,—диир наставник. — Оттон эдэрдэр бэйэлэрэн туһан бизнэстэхтэрэ. Егор Собакин ЫБСЛКС КК «Пятилетка эдэр гвардеята» диэн бөрүөнсэ уонна үрүҥ көмүс знаактарынан бэлиэтэммитэ, 1980 сыллаахха социалистическай куоталаһыны кыайыылааҕа буолбута. Комсомолец түөрт сыл ыанньыксыттаан баран быйыл СГУ тыа хаһаайыстыбатын факультетытар киирээри бэлэмнэнэр курска барда.

«Юность» ферма кырытыттара Г. Иванова, Е. Николаева сыллааҕы эбэһээтэлистибэлэрин оссо балаҕан ыйыгар толорбуттара. Коллектив бир чилиэнэ, Елена Николаевна ыыта, М. Кронникова фуражнай ынаҕын ахсыттан сыл 11 ыйыгар 2620 кг үүтү ыата. Коллектив XI пятилетка бастаны сылын сорудаҕын болдьоҕун иннинэ, оройуоннааҕы XXX комсомольскай конференцияны көрсө толордо. Ыанньыксыттар комсомол XIX съезда аҕыллар күнүтэр, ыам ыйын 18-тэр, кыстык ыйдарыгыттан былаанналарын толорор дьулуурдаах үлэлиллэр.

Кирбиилэр үрдүктэр, кирбиилэр ылыллаллар. Онуоха көҥүлээччиэн наставник Е. Н. Кронникова буолар.

С. КАРПОВ,
Субуруускай аатынан совхоз комсомольскай комитетын секретара.

Туруу үлэһит

Кини бар сиригэр кыайтарыа да суох үлэ үөрүүнэ охсор, барыта хоп-дьиҥ курдук орун сиҥуга оҥоһуллар.

Василий Петрович Барашков 1965 сыллаахха трактористар курстарыгар үөрэммитэ. Онтон ыла тиэмпэ тэҥнэтэ, Кыһын тымныыны, суол сыдалҕаанын ахсыбакка фермаларга от-мас тиэйэр, сайын холуйыттан тиэйэр, сахсыбат дьүкүөрдээх, үлэ үөһүгэр түспүтэ. Миниэр минэтин харыс тааан тутарынан атыттарга холобур буолбута. Кэлин ор сыллаах түбүктээх үлэ таайан атын үлэҕэ көһөрүллүбүтэ.

Василий Петрович баар суох эрдэҥэ кыһибит. Кини мэлдьи үлэ эпизоттаах, сыралаҕар сылдьар,— диир Карл Маркс аатынан совхоз Вахсытаан ыы отделениетын биригэдиэрэ С.Н. Дьячковскай туруу үлэһит туһунан.

С. НИКИТИН.

БАЛЫК САППААҺЫН ХАРЫСТЫАХХА

Айылҕа—норуот баайа

Саха сиригэр саамай оргуйдаан 1943 сылаахха 158 тыһ. центнер балык бултаммыта. Онтон кэлин уонсай бултааһын ачаатар-ачаан, билигин ити сыл бултаммыт балык үс гыммыттан биирэ эрэ бултанар.

Бу сүрүн бириҥнэтиигэ 1960 сылдаахха диэри балык саппааһын учуоттаабакка, ханнык да хаарчаҕа суох бултаабыт буолбута. Сорох балыктар саппаастара улаханнык аҕыйаабыта, сорох өрүстэргэ эстэр кутталга киирбиттэрэ. Иккис бириҥнэнэн промышленнай уонна олохтоох предприятиелар, оруһуннэн сылдьар транспорт средстволара уулу кирпичиэрэ буолар.

Балык саппааһын харыстыыр сыалтан РСФСР Министрдэрин Советын уураах ыаннан 1961 сылаахха Лена өрүс бассейнынан Саха АССР балык хаһаайыстыбалаах о. д. а. уулларыгар балыктааһын бырааабылаларын бигэргэтиллибиттэрэ. Бырааабылаларга балыгы кэрүүнүнэн көрөн булт тэриллэн хараҕын кэмэйдэ аан маҥнай чопчу ыйылыыбыта. Бултанар балыктар кэмэйдэрэ чуолкайдаммыта. Хатыҥы, тыччаҥ, мунсууну любительскэй бултааһын бобуллубута. Биирдии любитель балыксыт ханнык тарилларинэн балыктыахтааҕа, олору хаһан туттуохтааҕа, бултуохтаах миэстэлэрэ уонна ньымалара чуолкайдаммыттара.

Чуолаан любитель балыксыт балык харыстабылын органнара көҥүлдэбэт сирдэригэр 25 метр усталаах биир ылыммыт эбэтэр итиччэ усталаах ийэтэ суох мунхаан, 50 метртэн уһуна суох 3 күөгүлээх закидушканан, биэскэ диэри туунан бултуура көҥүллэнэр. Биир сиэчэҕэ мунханы уонна илими тэҥнэ илдьэ сылдьыы көҥүллэммэт.

Балык ыыр сирдэригэр бултааһын, үрэхтэри, үрүйэлэри, боротуохалары, о.д.а. балык күргүөмүнэн аҕар сирдэрин быыстааһын бобуллар. Илимнэри саахымат бөрөдэгиэн туруортааһын, бөйөлэригэр салҕаан түөрт-тааһын, үс эбэтэр икки истэҥнэлээх илимнэриэн, этараан, атырдьаҕынан балыктааһын, эльбэх күөгүнү тиһэн быраабылы, үргүтэр албастары туттуу көҥүллэммэт. Хас да мунхаттан сүүрдэ сылдьан, икки аҥы нөҥүөлэ кэнаа утарыта биэрэктэрга күлүүстүү эргитэн таһаран балыктааһын, 10 мм кыракый ячейкалаах тугунковай мунхаттан бултааһын эмиэ бырааабылаҥы кэһиниэн аҕыллаллар.

Хомойуох иһин, сорох дьон балыктааһын бырааабылатын куруубайдык кэһиилэрэ суох буолбатах. Онкук дьон административнай эпизоттаах тарыллаллар эбэтэр, онгорбут бурбуйдарыттан көрөн, кинилэргэ холуобуйдай дьыала тэриллэр. ССРС Министрдэрин Советын 1974 сыл сэтинньи 25 күнүнээҕи 833 №-дээх уураахынан балыктааһын бырааабылатын кэһиэччилэртэн ирдэниллэр ночоот төлөбүрүн кээмэйэ үрдэтиллибитэ. Балык ыйааһыныттан, кээмэйиттэн тутулуга суох бирдии устуукатынан аҕаан ыстараантыыр барааҕын олохтоммута. Хатыҥ — 100 солк., тыччах — 75 солк., бил — 50 солк., чыыр, мунсуун—30 солк., уомул, быйыт, бырааатта, майаҕас — 10 солк., күн дүөбэй, дьаҥыа—3 солк., быа балык—2 солк. сыыналаммыттара.

Балыктааһын бырааабылатын кыгынахтык тутуһуу уонна балык саппааһын хаҥатыы хас сирдии советскай гражданин кэһэ буоларын умнумуохха.

К. ФЕДОРОВ,
Балык харыстабылын Лена илин эҥэриэҥэҥи участковай инспектора.

АГРЕССИЯ БЫЛААННАРЫГАР ХАРДА

Арыыга олорор Сент-Люсия государство столицатыгар—Кастри куоракка отучча латиноамериканскай уонна карибскай дойдулары түмэр Американскай государстволар тэриллэрин (АГТ) генеральнай ассамблеятын сыл ахсын ыытыллар сессията түмүктэнэ.

Сессия иннинэ дааны, ол курдук кини үлэлэбит уон күнүн устатыгар дааны американскай дипломатия АХШ Кубаны, Никарагуаны, онту тэнгэ Сальвадордааҕы итиэннэ Арааҕы полуларын атын дойдуларыныаҕы национальнай босхолонуулаах хамсаһыылары утары агрессивнай былааннарын АГТ ойуурун араас средстволара барыларын туттан ситиһэ сатаата. Латинскай Америка пресата бэлиэтээбитин курдук, АХШ представителлэрэ, кутталлаах уонна саанан, «нинии орийии» арбамыт тактикатын иэнэтин туттан туран, АГТ-гар баар бэйэлэрин бинр идеологиялаах ойдөрүнтойдөрүн сүүйэргэ соруннулар. Вашингтоннааҕы салайаччылар кылаабынай сыалларыйан АГТ «американскай дойдулар икки ардыларыныаҕы коллективнай дьаһал» быыыытынан Кубаны, онту тэнгэ Никарагуаны утары саҥа крестовай походу оҥорорго АХШ-гар кыах биэрэр быыбарыныы ылынарыгар күүрэйии буолла. Эриэтэн толкуйдаммыт сыныйыыларыныы итиэннэ араас корунизэх баосыы байдаанын туттан туран, Кубаны уонна Никарагуаны «куорраллыыр үлэнэн дьарыктаналлар» диэн буруйдуу сатаабыт АХШ государственнай секретаря Хейг АГТ сессиятыгар тыл этиитэ итиннэ аһаҕастык ыытыллыр ис хоһоонноох.

Ол эрэзэн АХШ салайар эргиитэлэрин кутталлаах соруннуулары сессия кыттыылаахтарын үгүстэрэ өйөөбөтүлэр. Үгүстэр, ол иһигэр Сент-Люсия премьер-министрэ У. Сенак, американскай делегация хаһыары тарда сатаабыыны соруннуулаахтык киэр типтилэр уонна АГТ регионга эйэ инструменныын буолуохтаах диэн бэлиэтээн этиилэр.

Атын каккэ, бастатан туран эргиэн-экономическай сыныаннаһылары кытары сибээстээх, боппуруостары дьүүллэһиигэ АХШ эмиэ сытыы критиканы тардылынна.

АГТ сессията итиннэ кытары тэҥнэ АХШ, континентка баар бэйэтин марионеточнай байыаннай-диктаторскай режимнэрин туһанан туран, бу региональнай тэриллэмни латиноамериканскай уонна карибскай норуоттар национальнай интэриэстэриэр дириҥ остуох сыалларга туһаарга кырата суох кыахтааҕын көрдөрдө. АХШ делегацията, чуолаан, Сальвадорга кэлэр сылга былааннамэмыт «быыбардар» диэн аатталаччыны ойуур туһунан АГТ сессията резолюция ылынарын ситистэ. Ити бассыыбай нуоластааһын көмөтүнэн Вашингтон хаанналаах сальвадорскай режимнэ «сокуоннай» көрүүгү биэрэргэ уонна онно үүнэ турар национальнай-босхолонуулаах охсуһууну тууйар сыалынан бэйэтэ Сальвадор дьыалаларыгар байыаннай оттунэн ороһоругар «хүүх уулуссаны» баланнирэргэ суоттанар.

АГТ бу буолан аспыт сессията АХШ кэлэр да оттугэр Латинскай Американы кытары бэйэтин сыныаннаһыларыгар күүһүнэн оттойуу уонна тойоруоһун политикатын ыытар саналааҕын эссо тогул биэргэттэ. Ону тэнгэ юнни итии империалистическай курс континент дойдуларын оттулэриттэн улам ордук соруннуулаах хардары охсуһуну көрсүохтээҕин итэҕэтиилээхтик көрдөрдө.

Н. ЧИГИРЬ.

ССТА ырытаччыта.

Комментатор колонкалара

Биһиэхэ эппиэттиилэр

Редакцияҕа Мырылаттан нэһилиэнньэ улаханнык наадыйар табаардарэ кэлэн барын атыламмакка сыталларын туһунан сурук киирбитэ. Саһыат сэтиньи 19 күнүнээҕи нүөмэригэр «Состороонньолоох атыы» диэн төбөлөөх сурук бэчээттэммитэ. Суруктар иккиэн, бастаныта бэчээттэммэхэ эрэ, райпо бырабылыанньатын председателэ Н. И. Монастырёвка дьаһаллыларыгар ыытыллыбыттэра. Онуоха кини маннык эппиэттээтэ:

«Мырылаттан киирбит сурук сүрүннэн тута дьаһал ылыллан, табаардар атыыга таһаарылыннылар. Буруйдаах товаровед Л. Н. Ивановаҕа ыйыы оҥоһуллуна.

«Состороонньолоох атыы» диэн суругка ыйыллар чахчы кырдьыктаах. Иннинитин тус эппиэттээх үлэһиттэринэ бөҕүлэммит эрэ набордар атыыламмахтара, эргиэн быраабылатын кэспит маҕаһыыннар сэбиэдиссэйдэриттэн ыйыы оҥоһуллуна».

Культура уонна спорт ороҥуоннааҕы эстафететын БАЛАҺЫАННЬАТА

Эстафета Саха сирэ Россия государствотын составыгар киирбитэ 350 сылы, СССР уонна Саха АССР тэриллибиттэрэ 60 сыллара туолуулларыгар ананар. Кинн уус-уран самодеятельнобы салгыы сайыннарыыга, физкультура уонна спорт маассабайын хаачыйыыга туһуланар.

Нэһилиэктэр эстафетага маннык үс бөлөхтөө араарыллан кытталлар:

— I бөлөх—Одьулуун, Хатылы, Хоптоҕо, Сылан уонна ороҥуон кинин;

— II бөлөх—Мутудай, Хайахсыт, Бахсы, Кытаанах уонна Болугур;

— III бөлөх—Чаныр, Хадаар, Болтоҥо, Соловьев нэһилиэктэрэ уонна 13 №-дээх СПТУ.

Бөлөхтөрүгэр бастаабыт үс нэһилиэк делегациялара ороҥуон кининигэр киирэн түмүктүүр күрэхтэһиигэ кытталлар.

СПОРКА КҮРЭХТЭҺИН

1. Национальнай ыстаныылар. Зачета—3.

2. Гиря. Зачет—6. Ыйаанньыннара: 60 кг, 67,5 кг, 75 кг, 82,5 кг, 90 кг уонна 90 кг-тан үөһэ.

3. Хапсаҥай. Зачета—4. Ыйаанньыннара: 60 кг, 70 кг, 82 кг уонна 82 кг-тан үөһэ.

4. Остуол тенниһэ. Хамаандаҕа 2-лии эр киһи, 1-дии дьахтар киллэриллэллэр. Күрэхтэһии уларыта оонньоохун бэрээдэгинэн ыытыллар.

5. Нуучча дуобата. Кыттаччыта—3 эр киһи, 2 дьахтар.

6. Саахымат. Кыттаччыта—3 эр киһи, 2 дьахтар.

Биир киһи икки көрүүгэ ордукка кыттара көҥүлэммэт.

Нэһилиэктэр көрсүһүүлэригэр кыайыылаах эльбэх очкону ылыынан быаарыллар.

КОНЦЕРТА КҮРЭХТЭҺИН

Концерт саҕаланыа 10 күн иннинэ туһааннаах сельсовет исполкомун председателэ нэһилиэк сүдүн-дьаһаҕын кытта биллиһиннэрэр.

Программаҕа 20 концертнай нүөмэр киллэриллэр.

1. Хор. уоллаттар уонна кыргыттар ансамбллара. Бу үс көрүүгэ иккитэ—эбэһээтэлиэйдэ.

2. Олонхо, тойук, сахалыы норуот ырыата. Эбэһээтэлиэйдэ—2.

3. ВИА, хомусчуттар ансамбллара, саха музыкальнай инструменнарын оркестра. Валартан концерка 2-тэ ирдэнэр.

4. Болоҕуйэн үс үгкүү (биирдэстэрэ—бальнай).

5. Сольнай үгкүү.

6. Сольнай ырыа. Ырыаһыттар—2 эр киһи, 2 дьахтар.

7. Сценка, монолог, көрдөөх кэпсээн. Валартан 2-тэ эбэһээтэлиэйдэ ирдэнэр.

8. Оригинальнай жанр, пантомима, цирковой нүөмэр. Валартан биирдэстэрэ эбэһээтэлиэйдэ.

9. Дуэт, трио, квартет. Эбэһээтэлиэйдэ—2.

10. Концерт «Биир ньыгыл көрдөҥнүгэ» диэн дедиэтээх ансамбллаан, музыкальнай композициоллаан эбэтэр оҥуохайыыннан түмүктэнэхтээх.

Концерты сыаналаабыыга нүөмэрдэр идейнэй ис хоһоонноро, толоруу маастарыстыбата, жанр араана, сценическэй культура, костюмнэр, сценаны оформлуурга, конферансье толоруута, о. д. а. учуоттаналлар. Концерт 5 баллаах системаннан сыаналанар.

Эстафета тохсунньу 9 күнүттэн олунньу 13 күнүгэр диэри ыытыллар. Түмүк олунньу 13—14 күннэригэр таһаарыллар.

ТӨРИИЭР КОМИТЕТ.

Н. В. Захаров директордаах Кытаанахтаабы сельскэй Культура дьиэтин уус-уран самодеятельнойын коллектива соторутаабыта Хадаарыыаан, Хоптоҕоонон уонна Сылан Улахан Куолуйэн гастроллаан кэллэ.

Көрдөөччүлэр Алексей Терютин салаҥаччылаах вокальнай-инструментальнай ансамбль толорууларын, Мария Балгантаева туруорбут молдавскай, сахалыы, татарскай уонна арабскай үгкүүлэрин, Ирина Монастырева «Ньургуйаана» диэн солотын итиэннэ «Эрийсиллиэ, кэпсэтиллиэ» диэн сценаны кохтоох ытыс тыаһынан наҕараадалаатылар.

Коллектив бу күннэргэ гастролун салгыыр.

СНИМОККА: сценаҕа—саха үгкүүтэ. Хангастан, иннинэ кэккэҕэ — С. Парфенова, М. Балгантаева, А. Керкина, иккис кэккэҕэ — П. Макаров, Р. Сидоров уонна М. Оконешников.

П. Оконешников фотота.

БОЛУГУРТАН СОНУННАР

Чөркөөхтөөҕү музейтан кэлэн

Политическай сылка Чөркөөхтөөҕү мемориальнай музейын директора Л. Н. Гаврильева Мыҥдаҕаайы олохтоохторун ыытта көрүстэ.

Музей директора «В. Г. Короленко Аммаҕа сылгаҕа кэлэн олорбута 100 сыла туолуутутар» диэн темаҕа көрөхсэбиллээх бэсиэдэни оҥордо. Олохтоохтор Короленкоҕа анаммыт баай ис хоһоонноох фото-быыстапканы астына көрдүлэр. Людмила Николаевна ону таһыынан Д. К. Сивцеви—Суорун Омоллоону кытта устубут төрөөбүт дойдубут айылҕатын дьиҥнээр слайдаларын эмиэ көрдөрдө.

Г. ПОПОВ.

Үлэһиттэри хааччыйар

Урунку сылларга Мыҥдаҕаайы курдук ороҥуон биир кырыы бөҕүөлэгин олохтоохторо, атах тигэҥнэн туһаммакка, бэркэ эрэйдиэллэрэ. Киниилэр ити ныҥалаҕаттан таҕыстылар: билигин манна олох-дьаһах комбинатын филиала үлэлиир. Филиал соҕотох рабочайа Сергей Семенович Попов ыһаммыылаах үлэтинэн дьоннартан махтанан ылла.

«СО» общ. корр.

Спорт

Тэһии мээчик кыырайа көтө

Ороҥуон комплекснай спартакиадатын программатыгар киирэр спорт оссо биир көрүүгэр күрэхтэһии түмүктэнэ. Аспыт субуотаҕа уонна баскыыныаҕа Чурапчы сэлиэньэтигэр волейболга ороҥуонга бастыыр иһин хатыһыылах кинилэри спорду таптаччылар кэрэхсэн көрдүлэр.

Эр дьоҥҥо биир тэҥ күүстээх оонньоччулардаах ороҥуон кининн хамаандата эрэллээхтик бастаата. Иккис, үһүс миэстэлэргэ Субуруускай аатынан итиэннэ Карл Маркс аатынан совхозтар волейболистара тахыстылар. Күрэхтэһиигэ В. Чарманов (ороҥуон кинин), Н. Федоров (Субуруускай) уо. д. а. ордук табыллан оонньоотулар.

Дьахталлар күрэхтэһиилэригэр бастакы миэстэни Субуруускай аатынан совхоз волейболистканнара ылылар. Иккискэ—ороҥуон кинин, үһүскэ—«Чурапчы» совхоз.

Бу күрэхтэһиигэ Эрилик Эристин аатынан совхоз хамаанданы туруорбатаҕа улахан итэҕэс быыытынан сыаналанна.

Күрэхтэһии түмүгүнэн ороҥуон хамаандата сүүмэрдэнэ.

Н. ФЕДОРОВ.

Олохтоохтор кыайдылар

Мутудайга Карл Маркс аатынан совхозка бастыыр иһин волейболга күрэхтэһии буолла.

Эр дьоҥҥо уонна дьахталларга олохтоохтор бастаатылар. Ордук үчүгэй оонньууну Н. Мищенко, С. Павлов, А. Пермякова уо. д. а. көрдүлэр.

А. АРЖАКОВ.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Болугур сельсоветын исполкома, совхоз отделениетын салалтата, райсовет исполкомун культураҕа отдела уруккута культура үлэһитэ, кэлин тутуу маастара

ЗАБОЛОЦКАЙ Афанасий Васильевич

ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн бокуонньун кэргэттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурааннарын тиэрдэллэр.

Таптыыр кэргэнним, аҕабыт, аймахпыт

ЗАБОЛОЦКАЙ Афанасий Васильевич

ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥнин курутуйан туран, бокуонньук бары биллэр дьоннорутар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, аймахтара.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор — 21-395, отделлар — 21-495, уопсай — 21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ № ЗАКАЗА 150. с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3168.